

Datum: 2022-03-14

Dnr: 3.1-21 0173

Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 15 december 2021 överlämnade Umeå universitet (UmU) ett ärende om oredlighet i forskning till nämnden. Överlämnandet har skett i enlighet med 6 § i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Överlämnandet avser en ursprunglig anmälan från [REDACTED] som är professor vid Linköpings universitet (LiU). I anmälan riktas misstankar om plagiering av forskningsidé mot [REDACTED] som är universitetslektor vid UmU. Plagieringen ska ha skett i ansökningar om forskningsmedel från UmU. Forskningsidén som beskrivs i anmälan innebär att studera genomförbarhet och effektivitet hos internet-baserad kognitiv beteendeterapi (KBT) för barn diagnostiserade med post-traumatiskt stressyndrom eller komplext post-traumatiskt stressyndrom.

Anmälaren, [REDACTED], hävdar att den anmälda, [REDACTED], plagierat en idé som från början var hennes (tillsammans med hennes medsökande) och som utvecklades i en gemensam ansökan till Kavlifonden. Hon menar att plagieringen skett i en ansökan som [REDACTED] senare skickat in till UmU:s strategiska forskningssatsning "Klinisk forskningsresurs". Anmälaren anför vidare att ansökan till UmU är mycket lik Kavliansökan, att den anmälda inte hade några planer på att genomföra en dylik studie innan de kontaktade henne för Kavliansökan samt att hennes bidrag till Kavliansökan varit mindre och skett vid ett sent skede. Anmälaren anser även att det kan finnas skäl att misstänka att plagiat skett i ytterligare en ansökan om medel hos UmU samt i en ansökan till Etikprövningsmyndigheten, men hon har inte tillgång till dessa ansökningar.

[REDACTED] har inkommit med ett skriftligt yttrande till nämnden. Hon bestrider att hon gjort sig skyldig till plagiering. Hon menar att hon hade idén att arbeta med internet-baserad traumafokuserad KBT innan hon kontaktades av LiU om att medverka i ansökan till Kavlifonden. Som stöd diskuterar hon olika delar av sin utbildning och yrkesbakgrund och bifogar även epost där hon lyft frågor om internet-baserad KBT med kollegor i januari 2021. Kavliansökan skickades in i mars 2021. Hon beskriver också sin syn på hur de olika projekten och ansökningarna skiljer sig åt, bland annat med avseende på inklusionskriterier och jämförelsegrupp. Hon hävdar att

hennes avsikt aldrig varit att plagiera utan snarare att utföra kompletterande studier och att samarbeta.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet¹ ². De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed³. Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁴

Nämndens bedömning är att projektet som beskrivs i Kavliansökan har tagits fram gemensamt och att enskildas bidrag inte enkelt kan särskiljas. Det går inte heller att med säkerhet fastställa när olika medförfattare haft de idéer som ligger till grund för de olika ansökningarna. Att någon av de medsökande till den första ansökan senare använder delar av arbetet i en annan ansökan, medför inte att det är fråga om plagiat i lagens mening.

Sammanfattningsvis finner nämnden därför att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

---

¹ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

² Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

³ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Sofia Ramstedt.

Catarina Barketorp
Ordförande

Sofia Ramstedt
Handläggare